

تک فرزندها چگونه بار می‌آیند؟

روانشناس کودک و رئیس انجمن دراماتراپی ایران معتقد است توقع و انتظار والدین از کودک تک فرزند بسیار بالا است، از این رو چنین کودکانی برای رسیدن به موفقیت و پیشرفت مد نظر والدین همواره باید فشار زیادی را تحمل کنند.

روانشناس کودک و رئیس انجمن دراماتراپی ایران معتقد است توقع و انتظار والدین از کودک تک فرزند بسیار بالا است، از این رو چنین کودکانی برای رسیدن به موفقیت و پیشرفت مد نظر والدین همواره باید فشار زیادی را تحمل کنند.

به گزارش نصر، آمارها حاکی از کاهش میزان باروری به زیر سطح جایگزینی است. به موازات این روند کاهنده، شاهد افزایش نسبت خانواده های تک فرزند هستیم.

این تغییر در ساختار خانواده و کاهش تعداد فرزند، تغییر در روابط درونی خانواده و شیوه زندگی تک فرزندی را به همراه دارد که نیاز است به منزله پدیده ای اجتماعی که شاید معایب آن بیش از مزایایش باشد مورد مذاقه و بررسی قرار گیرد.

روانشناس کودک و رئیس انجمن دراماتراپی ایران روز شنبه در گفت وگویی اختصاصی با ایرنا و در توضیح مزایا و معایب تک فرزندی و نقش این موضوع در تربیت و شخصیت فرزندان بیان کرد: تک فرزندها هرگز جایگاه قدرتی که در خانواده دارند را از دست نمی دهند و آنها همیشه مرکز و کانون توجه هستند.

لیلا برون ادامه داد: آنها همواره نیاز به توجه فوری دارند یعنی سریع به آنها توجه می شود و توجه به آنها تقسیم شده نیست یعنی مانند کودکانی که دارای خواهر و برادر هستند نیاز ندارند که زمان مشخصی به آنان اختصاص یابد. ضمن این که رقابتی که در خانواده های چند فرزند هست شامل حال آنها نمی شود.

وی توضیح داد: این تک فرزندان می توانند زمان بیشتری را با والدین خود بگذرانند زیرا خواهر و برادری ندارند و در خلال این جریان سریعتر پخته می شوند و رفتارها و نگرش هایی که در بزرگسالان هست در آنها شکل می گیرد و به این صورت آنها زود بزرگ می شوند.

این روانشناس تصریح کرد: پژوهش های مختلف نشان می دهد که افرادی که در خانواده های تک فرزندی رشد می کنند، عزت نفس بالا و انگیزه پیشرفت زیادی دارند و به دلیل روابط نزدیک تری که با والدین خود دارند می توانند در بحث تحصیلات به بالاترین سطوح ممکن برسند.

وی افزود: حتی بسیاری از پژوهش ها نشان می دهد که آنان می توانند رشد مطلوبی را از منظر شناختی و هیجانی داشته باشند زیرا امنیت بیشتری دارند؛ صرفا خودشان هستند و خواهر و برادرهای دیگری وجود ندارد که با آنها دچار تنش شوند.

رئیس انجمن دراماتراپی ایران یادآور شد: اما تک فرزندان برای اینکه موفق شوند و پیشرفت داشته باشند فشار بسیار زیادی را تحمل می کنند یعنی همه فشار و تمرکز والدین روی یک نفر است. والدین این فرزندان می خواهند بهترین آینده برای او باشد چون فکر می کنند یک فرزند دارند و او حتما باید به جایی برسد؛ به همین دلیل برای موفقیت و تسلط، فشار زیادی روی این کودکان است.

برون ادامه داد: از سوی دیگر چون محور توجه و تمرکز هستند و بسیار به آنها توجه می شود بسیار نازپرورده هستند و همین موضوع می تواند (در بیان عامیانه) باعث «لوس» شدن آنان شود. ضمن اینکه سطح توقع آنها را نسبت به دیگران و در روابط با دیگران بالا ببرد.

توقع و انتظارات کودکان تک فرزند بسیار بالا است

این روانشناس کودک در توضیح مشکلات کودکان در خانواده های تک فرزند گفت: موضوع دیگر این است که این افراد در ارتباط با دیگران رقابت و تقسیم را یاد نگرفته اند. به همین دلیل اگر آن توانایی ها و استعدادهایی را که دارند و با تشویق اغراق آمیز والدین در خانه مواجه است، در بیرون از خانه با توجه کافی همراه نباشد، احساس ناامیدی می کنند.

وی افزود: تک فرزندها در زندگی خارج از خانواده، اگر در مدرسه، که اولین مکان مهم بعد از خانه است، مورد توجه نباشند، دچار مشکلاتی می شوند زیرا سطح توقع و انتظار آنها از آن رو که می خواهند دیگران هم مانند والدین با آنها برخورد کنند بسیار بالا است؛ این نگاه موجب می شود که اگر در جمعی طرد شوند دچار تنش می شوند.

برون تصریح کرد: شاید خواهر و برادرهایی که بیشتر با هم دچار تعارض می شوند، بهتر بتوانند مهارت حل تعارض ها را یاد بگیرند و مهارت های تعارض بین فردی را تمرین کنند درحالیکه تک فرزندان می توانند ارتباط اجتماعی بسته تری داشته و از مهارت اجتماعی کمتری برخوردار باشند. به دلیل اینکه این فرزندان بیشتر با بزرگسالان در ارتباط هستند، در خانواده بسته هستند و همه امکانات در اختیار آنان است شاید در مهارت های بین فردی و اجتماعی هم دچار نقصان باشند.

وی افزود: برخی معتقدند این بچه ها مسئولیت پذیری بیشتری دارند زیرا استقلال بیشتری دارند اما برخی دیگر معتقدند به دلیل این که والدین این فرزندان بسیار به آنها توجه می کنند و عمدتا مسئولیت های آنان را به عهده می گیرند، آنان «نازپرورده» هستند و ممکن است استقلال کمتری داشته باشند.

برون اظهار داشت: تک فرزندان احتمالا هرچه بزرگتر می شوند، بیشتر خلاء و کمبود نداشتن خواهر و برادر را احساس می کنند زیرا تکیه گاه و حامی که دیگران دارند را ندارند و نمی توانند در مواقع نیاز کمکی بگیرند یا حرف دل خود را بزنند یا روی کسی حساب کنند.
خبرگزاری ایرنا